

Een goed gesprek

Gemeente,

Het thema voor deze startzondag is 'Een goed gesprek'.

Wanneer heeft u voor het laatst een goed gesprek gehad? En, wat is dat eigenlijk, een "goed gesprek"? Het eerste dat bij mijzelf naar boven komt, is 'een goed gesprek' in de zin van 'een avondje bomen, met elkaar spreken over datgene wat je diep raakt. Een gesprek dat verder gaat dan alleen de oppervlakte en een gesprek over koetjes en kalfjes, of alleen het weer. In die zin is een goed gesprek iets waar ik van hou en wat ik ook wel nodig heb. Het grootste kenmerk van een goed gesprek in deze zin van het woord is dat het zich niet helemaal laat regisseren. Een goed gesprek "gebeurt", opeens weet je elkaar te raken of raak je een thema dat voor alle gesprekspartners belangrijk is. En dan heb je opeens een hele mooie avond, of middag.

Natuurlijk zijn er ook andere vormen waarin we de uitdrukking 'een goed gesprek' gebruiken. Die ietwat strenge toon die we soms kunnen aanslaan: "jij en ik moeten eens een goed gesprek hebben!" Meestal betekent het niet zo heel veel goeds, en betekent het vooral dat iemand aangesproken wordt op iets dat niet goed gaat. Hier gaat het om een gesprek tussen ongelijkwaardige partners, waarbij de een de ander aanspreekt op het een of ander.

Het zal u niet verbazen dat wij vandaag op zoek zijn naar een goed gesprek in die eerste zin des woords. Na de dienst delen we ons op in groepjes en wandelen we met elkaar langs een aantal punten in het dorp. U hoort daar later meer over. Maar als we straks na de dienst op pad gaan, hopen we dat de korte wandeling die we zullen hebben de gelegenheid biedt om met elkaar in gesprek te komen. Want is juist de kerk niet de plaats waar we moeten zijn voor een goed gesprek? Een gesprek dat de oppervlakte overstijgt en waar je een spade dieper steekt. Tegelijkertijd is dat ook best lastig en kom je niet altijd tot die kern. Dat maakt om heel eerlijk te zijn misschien ook niet zoveel uit. Centraal staat de gedachte dat we elkaar als gemeenteleden willen leren kennen en ruimte willen bieden om met elkaar te praten. Of je nu jong bent of al wat ouder, of je elkaar nu al jaren kent of pas net in de gemeente komt.

En tegelijk zult u misschien zeggen, ja dat is leuk en aardig, zo'n gesprek, maar we komen niet naar de kerk om zomaar een praatje te maken. De kerk is de plaats waar we samenkomen om God de eer te geven. Uiteraard klopt dat ook. Het is dan wel mooi om te beseffen dat de kerk waar wij naar toe gaan, waar we vandaag alweer een nieuw seizoen openen, niet zomaar op zichzelf staat. We starten al heel lang een nieuw seizoen. We staan in een traditie van eeuwen, die uiteindelijk weer teruggaat op die gebeurtenissen zoveel jaren terug waarover we lezen in de bijbel. Daar lezen we vandaag dus ook dat Jezus in gesprek ging met de mensen om zich heen. De ene keer lukte dat wat beter dan de andere - in de bijbel staan niet voor niets zoveel voorbeelden van 'twistgesprekken met de Farizeeën'. Dat zouden we een voorbeeld kunnen noemen van een goed gesprek in die tweede zin die ik noemde. Farizeeërs en schriftgeleerden die Jezus confronteerden, en eigenlijk tegen hem zeiden: wij moeten maar eens een goed gesprek hebben, want wat u daar allemaal zegt en doet, dat past niet bij hoe 'ons soort mensen' onze religie bedrijft!

In het bijbelgedeelte van vandaag laat Marcus zien dat zowel Jezus als de discipelen zich scherp bewust zijn van de reputatie die Jezus heeft. In de afgelopen weken hebben we als het ware het spoor gevolgd van Jezus langs alle dorpen in Judea en vooral in Galilea en Dekapolis, de heidense plekken waar in het traditionele jodendom op neer werd gekeken.

Vooral daar laat Jezus zich in deze hoofdstukken in het Marcus-evangelie zien. En dan vormt dit verhaal over het gesprek dat Jezus heeft met de leerlingen op weg naar het allernoordelijkste puntje van Israël, Caesarea Filippi, een soort schakelpunt. Juist hier, midden tussen de heidenen, wil Jezus toe naar de kern: wie denken jullie nu dat ik ben? Het is niet voor niets dat Markus dit verhaal hier plaatst: in het vorige verhaal geneest Jezus een blinde in Betsaida, aan de noordoostelijke oever van het Meer van Galilea. Vandaar naar Caesarea Filippi is een flinke wandeltocht naar het noorden, door een ongetwijfeld prachtig landschap. De omgeving van Caesarea Filippa vormt het bronnengebied van de Jordaan en het is daar heuvelachtig en relatief koel - wie wel eens in het Noorden van Israël is geweest weet hoe mooi het is daar). Het zal dus best een mooie wandeling zijn geweest. Tijdens deze wandeltocht knoopt Jezus een gesprek aan - mooi opgebouwd, het lijkt me duidelijk dat Jezus hier een bedoeling had met zijn gesprek. Eerst vraagt Hij naar de feiten - wie zeggen de mensen dat Ik ben? Dat is nog redelijk veilig, en de discipelen antwoorden schijnbaar collectief en zonder moeite: Jezus staat onder de mensen bekend als Johannes de Doper, of Elia of een profeet. Allemaal complimenten, het zijn niet de minste namen waar Jezus mee vergeleken wordt. Maar het staat nog wel *buiten* de discipelen, Jezus vraagt naar de mening van anderen, naar feiten, naar wat de omgeving vindt.

Dan gaat Jezus een stukje verder, en vraagt zijn discipelen wat zij er eigenlijk zelf van denken, hoe zien zij Hem? Hier gaat het niet meer om feiten of meningen van anderen, maar komt je eigen overtuiging in het spel. Ik vind dat persoonlijk namelijk best een confronterende vraag, als iemand je op de man af vraagt hoe je Hem ziet. Dat is pas echt tot de kern komen. Hier gaat het om - niet alleen in het gesprek met de discipelen maar in het hele Evangelie van Marcus en laten we wel wezen, in het hele christelijke geloof. Jezus vraagt het ook niet nonchalant, er ligt in de oorspronkelijke tekst de nadruk op het woordje humeis, u of jullie. En jullie, wie zeggen JULLIE dat ik ben? De Herziene Statenvertaling en de oude NBG 51 vertaling geven deze nadruk beter weer dan de wat neutralere vertaling in de NBV: zo staat in de HSV: En Hij zei tegen hen: Maar u, wie zegt u dat Ik ben? En Petrus antwoordde en zei tegen Hem: U bent de Christus.

Petrus neemt het woord en treedt als het ware op als woordvoerder van de groep. Ik vind het heel mooi hoe het hier door Marcus neergeschreven is, zo beknopt en tegelijkertijd zo veelzeggend. Petrus had van alles kunnen noemen, maar hij zegt vrij simpel: U bent de Christus. De Messias inderdaad, Christos in het Grieks. We lezen direct daarna dat Jezus de discipelen verbiedt om er iets over te zeggen.

Misschien is dit niet ons idee van een goed gesprek, als je in drie zinnen klaar bent en er niets over mag zeggen. Maar de kern is hier wel heel snel weergegeven. 'U bent de Christus' - nog nergens in het Marcus-evangelie heeft Jezus zich als de messias kenbaar gemaakt. Hij heeft wonderen gedaan, hij heeft mensen genezen en de mensen van alles over God de Vader geleerd - het is volkomen logisch dat de mensen hem zien als een nieuwe Elia of Johannes - die overigens beide symbool zijn geworden voor de aankondiging van de Messias waar men op wacht. Maar de discipelen hebben meer gezien en Petrus spreekt hier uit wat zij misschien zelf nog niet onder woorden durfden te brengen: Jezus is zélf de Messias, hij is degene waar het geloof om draait.

Vervolgens houdt het gesprek eigenlijk op, en gaat Jezus verder met onderwijs geven. Hoewel, in vers 32 staat 'hij sprak hierover in alle openheid'. Jezus stelt zich hier in zekere zin ook kwetsbaar op, hij laat iets zien van hoe het zal gaan. Dat landt totaal niet bij de discipelen en al helemaal niet bij Petrus, die immers overtuigd is dat Jezus als messias redding zal

brenge, het allemaal 'goed' zal maken. Wij weten nu dat dat ook zal gebeuren maar op een heel andere manier dan iemand voorzien kon hebben.

Dit bijbelgedeelte is bij uitstek een fragment waar Jezus een goed gesprek inzet om de discipelen iets te leren - en daarmee ook ons. Die nadruk die Marcus in vers 29 in de tekst heeft gelegd, die kunnen we ook op onszelf toepassen: En jullie, wie denken jullie dat ik ben? Met de uitspraak 'Jezus is de Christus' hebben we dan wel veel gezegd, maar het zegt nog lang niet alles. Want wat betekent het, dat Jezus de Christus is? Wat houdt dat voor ons in? Je ziet al dat als het gesprek verder gaat en Petrus beseft wat Jezus eigenlijk zegt, wat het eigenlijk betekent dat Jezus de Christus is (Wat iets heel anders is dat hijzelf dacht), dat het gesprek dan weer stopt, dat Petrus zelfs op z'n kop krijgt.

Ik denk kortom dat het nog niet zo eenvoudig is om onder woorden te brengen wie Jezus werkelijk is. Ook dat kun je op verschillende niveaus: het journalistieke, feitelijke niveau: wie zeggen de mensen of de schriften of de geschiedenis dat Jezus is: Jezus is een profeet, de joodse Messias, de Zoon van God - maar ook de Trooster, Leidsman, Voleinder van ons geloof.

Maar dat feitelijke niveau zegt eigenlijk nog heel weinig. Met de discipelen wordt ons in dit stuk ook persoonlijk gevraagd: En jullie, wie zeggen jullie dat ik ben? Wat betekent dat nou voor u, voor jou? Ik denk dat dat een heel persoonlijke vraag is en die vraag mogen we ook voor onszelf beantwoorden. Maar tegelijk zijn we ook als gemeente in staat om dat gesprek te voeren over die verschillende beelden die we hebben over Jezus en de verschillende invullingen die we persoonlijk aan Jezus als Christus geven. Dat maakt het gesprek in de kerk ook mooi en goed, want ieder van ons draagt een stukje bij - en zo is deze gemeente ook Gemeente van Christus, sterker nog, Lichaam van Christus. Met die wetenschap mogen we een nieuw seizoen in, om op heel verschillende plekken en in verschillende groepen op allerlei manieren na te denken over de vraag: 'wie denken jullie dat ik ben'.

Laten we daar ook verder over zingen en denken en straks verder met elkaar praten.

Amen